

POSTANOWIENIE

29 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 29 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M. Z

przeciwko Bankowi w K.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na skutek skargi kasacyjnej M. Z.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 9 listopada 2022 r., I ACa 1480/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 7 500 (siedem tysięcy pięćset) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 §1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 listopada 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z 24 sierpnia 2021 r., oddalającego jej powództwo o pozbawienie w całości wykonalności tytułów wykonawczych w postaci dwóch bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych 26 sierpnia 2015 r. przez Bank 1 z siedzibą w P. (dalej – „Bank”) opatrzonych klauzulami wykonalności” BTE nr 12/2015 opatrzony klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Łasku postanowieniem z 26 października 2015 r., sygn. akt

I Co 1342/15 oraz BTE nr 11/2015 opatrzony klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Łasku postanowieniem z 14 października 2015 r., sygn. akt I Co 1332/15.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania skarżąca wskazała przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Jej zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy w przypadku, gdy postępowania egzekucyjne wobec dłużnika prowadzone są na podstawie tytułów wykonawczych w postaci bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych w dniu 26 sierpnia 2015 r. przez Bank, a w toku egzekucji - po wejściu w życie ustawy z dnia 25 września 2015 r. nowelizującej Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r., poz. 1854), mocą której uchylono art. 96-98 Prawa bankowego - doszło do następstwa prawnego po stronie wierzyciela w następstwie połączenia spółdzielni i przejęcia majątku Banku przez Bank w K., możliwe jest pozbawienie pierwotnego tytułu wykonawczego wykonalności w postępowaniu prowadzonym w oparciu o art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., a okoliczność, że po stronie wierzyciela doszło do sukcesji uniemożliwiającej kontynuowanie egzekucji przez następcę prawnego wierzyciela powoduje, że zostały spełnione przesłanki, o jakich mowa w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. W razie zaś odpowiedzi negatywnej: czy prawomocne oddalenie powództwa z art. 840 § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. między stronami z powodu tego, że doszło do następstwa prawnego po stronie wierzyciela (w następstwie połączenia spółdzielni i przejęcia majątku Banku przez Bank w K.), zaś mimo tego, że w postępowaniu klauzulowym wszczętym po 27 listopada 2015 r. nadano na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. klauzulę wykonalności na rzecz posiadającego przymiot banku nabywcy wierzytelności objętej bankowym tytułem egzekucyjnym wystawionym przed 27 listopada 2015 r. (Sąd Rejonowy w Łasku postanowieniem z dnia 26.11.2021 r., I Co 561/21, oraz postanowieniem z dnia 10.11.2021 r., I Co 560/21 nadał na rzecz Banku klauzule wykonalności na BTE wystawione w dniu 26 sierpnia 2015 r. przez Bank) - pozbawia Powódkę możliwości wystąpienia z powództwem opozycyjnym wobec następcy prawnego wierzyciela, który kontynuuje postępowanie egzekucyjne w oparciu o tytuły wykonawcze w postaci bankowych tytułów egzekucyjnych opatrzonych klauzulą wykonalności uzyskanych na swoją rzecz przed datą wyrokowania w

przedmiotowej sprawie i jest tożsame z pozbawieniem strony możliwości obrony swych praw w procesie?

Ponadto skarżąca wskazała, że występuje potrzeba wykładni przepisów prawa, które wywołują w orzecznictwie sądów istotne rozbieżności co do rozumienia tych przepisów, zwłaszcza zaś potrzeba jednoznacznej wykładni: art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 25 września 2015 r. nowelizującej Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r., poz. 1854); art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1854); art. 804¹ k.p.c. w zw. z art. 21 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; gdyż mimo wejścia w życie ww. przepisów Sąd Rejonowy w Łasku Wydział I Cywilny postanowieniem z dnia 26.11.2021 r. (I Co 561/21) oraz postanowieniem z dnia 10.11.2021 r. (I Co 560/21) nadał na rzecz następcy prawnego wierzyciela (Bank) klauzule wykonalności na BTE wystawione w dniu 26 sierpnia 2015 r. przez Bank - zaś egzekucja w oparciu o powyższe tytuły wykonawcze jest wobec powódki kontynuowana.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Powołanie się zaś na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por.m.in. postanowienia z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepubl.; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z 8 lipca 2008 r. I CSK

111/08, niepubl.; z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.; z 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, niepubl.; z 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, niepubl.; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, niepubl.).

Wątpliwości prawne sformułowane nie czynią zadość wskazanym wymaganiom. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 września 2014 r., V CSK 66/14, niepubl.). Taki zaś charakter mają sformułowane przez skarżącą pytania, przedstawione jako istotne zagadnienia prawne. Pierwsze z pytań, zmierzające do uzyskania odpowiedzi, czy w zaistniałych w sprawie okolicznościach „możliwe jest pozbawienie pierwotnego tytułu wykonawczego wykonalności w postępowaniu prowadzonym w oparciu o art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.” i „zostały spełnione przesłanki o jakich mowa w art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.”, odwołuje się ponadto do przepisu nieobjętego zarzutami kasacyjnymi. Natomiast udzielenie odpowiedzi na drugie z pytań, w którym skarżąca docieka, czy prawomocne oddalenie powództwa „z art. 840 § 1 pkt 1 i § 3 k.p.c.” pozbawia powódkę możliwości wystąpienia z powództwem opozycyjnym wobec następcy prawnego wierzyciela, który kontynuuje postępowanie egzekucyjne w oparciu o tytuły wykonawcze w postaci bankowych tytułów egzekucyjnych opatrzonech klauzulą wykonalności uzyskanych na swoją rzecz przed datą wyrokowania w przedmiotowej sprawie i czy jest tożsame z pozbawieniem strony możliwości obrony swych praw w procesie, nie wykracza poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, a ponadto nie sposób dostrzec jego związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 grudnia 2020 r., I CSK 19/20, niepubl.). Roszczenie procesowe oparte na art. 840 k.p.c. powinno wskazywać to, co składa się na cały tytuł wykonawczy, a zatem dokładnie określać żądanie (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.). Przedmiotem sporu przy powództwie opozycyjnym jest wykonalność tytułów wykonawczych, podstawą żądania jest pozbawienie wykonalności konkretnego tytułu wykonawczego, czyli łącznie tytułu egzekucyjnego i jego klauzuli wykonalności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2020 r., IV CSK

210/19, niepubl.). Złożony w niniejszej sprawie pozew zawiera skonkretyzowane żądanie pozbawienia wykonalności dwóch oznaczonych tytułów wykonawczych z 26 sierpnia 2015 r. opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Łasku I Wydział Cywilny w dniu 26 października 2015 r. sygn. akt I Co 1342/15 oraz bankowego tytułu egzekucyjnego nr 11/2015 z 26 sierpnia 2015 r. opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Łasku I Wydział Cywilny w dniu 14 października 2015 r., sygn. akt I Co 1332/15. Przedmiotem postępowania w sprawie nie była wykonalność innych tytułów wykonawczych, w szczególności w postaci wyżej wymienionych tytułów egzekucyjnych zaopatrzonych w klauzulę wykonalności na rzecz następcy prawnego postanowieniami z 26 listopada 2021 r. (I Co 561/21) i z 10 listopada 2021 r. (I Co 560/21). Skarżąca nie wykazała, w jaki sposób wyjaśnienie jej wątpliwości dotyczących możliwości wytoczenia przez nią powództwa o pozbawienie wykonalności tych innych tytułów wykonawczych, a także wątpliwości dotyczących ich prawidłowości i zasadności powstania formułowanych w ramach powołanej przez nią przyczyny z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wiążą się z niniejszą sprawą i są istotne dla jej wyniku.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[ms]